

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

2. ద్వితీయః సర్గః - బ్రహ్మగమనమ్

|| బ్రహ్మగమనమ్ ||

నారదస్య తు తద్వాక్యం శ్రుత్వా వాక్యవిశారదః |
 పూజయామాస ధర్మాత్మా సహశిష్యో మహామునిః || 1 ||

యథావత్పూజితస్తేన దేవర్షిర్నారదస్తథా |
 ఆప్యచ్ఛైవాభ్యనుజ్ఞాతః స జగామ విహాయసమ్ || 2 ||

స ముహూర్తం గతే తస్మిన్దేవలోకం మునిస్తదా |
 జగామ తమసాతీరం జాహ్నవాస్త్యవిదూరతః || 3 ||

స తు తీరం సమాసాద్య తమసాయా మునిస్తదా |
 శిష్యమాహ స్థితం పార్శ్వే దృష్ట్వా తీర్థమకర్థమమ్ || 4 ||

అకర్థమమిదం తీర్థం భరద్వాజ నిశామయ |
 రమణీయం ప్రసన్నాంబు సన్తనుష్యమనో యథా || 5 ||

న్యస్యతాం కలశస్తాత దీయతాం వల్కలం మమ |
 ఇదమేవావగాహిష్యే తమసాతీర్థముత్తమమ్ || 6 ||

ఏవముక్తో భరద్వాజో వాల్మీకేన మహాత్మనా |
 ప్రాయచ్ఛత మునేస్తస్య వల్కలం నియతో గురోః || 7 ||

స శిష్యహస్తాదాదాయ వల్కలం నియతేంద్రియః |
 విచచార హ పశ్యంస్తత్సర్వతో విపులం వనమ్ || 8 ||

తస్యాభ్యాశే తు మిథునం చరంతమనపాయినమ్ |
 దదర్శ భగవాంస్తత్ర క్రౌంచయోశ్చారునిఃస్వనమ్ || 9 ||

తస్మాత్తు మిథునాదేకం పుమాంసం పాపనిశ్చయః |
 జఘాన వైరనిలయో నిషాదస్తస్య పశ్యతః || 10 ||

తం శోణితపలీతాంగం వేష్టమానం మహీతలే |
 భార్యా తు నిహతం దృష్ట్వా రురావ కరుణాం గిరమ్ || 11 ||

వియుక్తా పతినా తేన ద్విజేన సహచారిణా |
 తామశీర్షేణ మత్తేన పత్రిణా సహితేన వై || 12 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

2. ద్వితీయః సర్గః - బ్రహ్మగమనమ్

తథా తు తం ద్విజం దృష్ట్వా నిషాదేన నిపాతితమ్ |
ఋషేర్ధర్మాత్మనస్తస్య కారుణ్యం సమపద్యత || 13 ||

తతః కరుణవేదిత్వాదధర్మోఽయమితి ద్విజః |
నిశామ్య రుదతీం క్రౌంచీమిదం వచనమబ్రవీత్ || 14 ||

మా నిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వమగమః శాశ్వతీః సమాః |
యత్కౌంచమిథునాదేకమవధీః కామమోహితమ్ || 15 ||

తస్యైవం బ్రువతశ్చింతా బభూవ హృది వీక్షతః |
శోకార్తేనాస్య శకునేః కిమిదం వ్యాహృతం మయా || 16 ||

చింతయన్స మహాప్రాజ్ఞశ్చకార మతిమాన్ మతిమ్ |
శిష్యం చైవాబ్రవీద్వాక్యమిదం స మునిపుంగవః || 17 ||

పాదబద్ధోఽక్షరసమస్తంత్రలయసమన్వితః |
శోకార్తస్య ప్రవృత్తో మే శ్లోకో భవతు నాన్యథా || 18 ||

శిష్యస్తు తస్య బ్రువతో మునేర్వాక్యమనుత్తమమ్ |
ప్రతిజగ్రాహ సంహృష్టస్తస్య తుష్టోఽభవద్గురుః || 19 ||

సోఽభిషేకం తతః కృత్వా తీర్థే తస్మిన్యథావిధి |
తమేవ చింతయన్సర్థముపావర్తత వై మునిః || 20 ||

భరద్వాజస్తతః శిష్యో వినీతః శ్రుతవాన్ మునిః |
కలశం పూర్ణమాదాయ పృష్ఠతోఽనుజగామ హా || 21 ||

స ప్రవిశ్యాశ్రమపదం శిష్యేణ సహ ధర్మవిత్ |
ఉపవిష్టః కథాశ్చాన్యాశ్చకార ధ్యానమాస్థితః || 22 ||

ఆజగామ తతో బ్రహ్మ లోకకర్తా స్వయం ప్రభుః |
చతుర్ముఖో మహాతేజా ద్రష్టుం తం మునిపుంగవమ్ || 23 ||

వాల్మీకిరథ తం దృష్ట్వా సహసోత్థాయ వాగ్యతః |
ప్రాంజలిః ప్రయతో భూత్వా తస్థౌ పరమవిస్థితః || 24 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

2. ద్వితయః సర్గః - బ్రహ్మగమనమ

పూజయామాస తం దేవం పాద్యార్ఘ్యసనవందనైః |
ప్రణమ్య విభివచ్చైనం పృష్ట్యాఽనామయమవ్యయమ్ || 25 ||

అథోపవిశ్య భగవానాసనే పరమార్చితే |
వాల్మీకయే చ ఋషయే సందిదేశాసనం తతః || 26 ||

బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతః సోఽప్యపావిశదాసనే |
ఉపవిష్టే తదా తస్మిన్సాక్షాల్లోకపితామహే || 27 ||

తద్గతేనైవ మనసా వాల్మీకిర్ఘానమాస్థితః |
పాపాత్తనా కృతం కష్టం వైరగ్రహణబుద్ధినా || 28 ||

యస్తాదృశం చారురవం క్రౌంచం హన్యాదకారణాత్ |
శోచన్నేవ ముహూః క్రౌంచీముప శ్లోకమిమం పునః || 29 ||

పునరంతర్గతమనా భూత్వా శోకపరాయణః |
తమువాచ తతో బ్రహ్మ ప్రహస్య మునిపుంగవమ్ || 30 ||

శ్లోక ఏవ త్వయా బద్ధో నాత్ర కార్యా విచారణా |
మచ్ఛందాదేవ తే బ్రహ్మాన్ ప్రవృత్తేఽయం సరస్వతీ || 31 ||

రామస్య చరితం కృత్స్వం కురు త్వమృషిసత్తమ |
ధర్మాత్తనో గుణవతో లోకే రామస్య భీమతః || 32 ||

వృత్తం కథయ వీరస్య యథా తే నారదాచ్ఛ్రుతమ్ |
రహస్యం చ ప్రకాశం చ యద్వృత్తం తస్య భీమతః || 33 ||

రామస్య సహ సౌమిత్రే రాక్షసానాం చ సర్వశః |
వైదేహ్యశ్చైవ యద్వృత్తం ప్రకాశం యది వా రహః || 34 ||

తచ్ఛాప్యవిదితం సర్వం విదితం తే భవిష్యతి |
న తే వాగన్యతా కావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి || 35 ||

కురు రామకథాం పుణ్యాం శ్లోకబద్ధాం మనోరమామ్ |
యావత్ స్థాస్యంతి గిరయః సరితశ్చ మహీతలే || 36 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

బాల కాండ

2. ద్వితీయః సర్గః - బ్రహ్మగమనమ

తావద్రామాయణ కథా లోకేషు ప్రచరిష్యతి |
యావద్రామాయణ కథా త్వత్కృతా ప్రచరిష్యతి || 37 ||

తావదూర్ధ్వమథశ్చ త్వం మల్లోకేషు నివత్స్యసి |
ఇత్యుక్త్వా భగవాన్ బ్రహ్మ తత్రైవాంతరథీయత || 38 ||

తతః సశిష్యే భగవాన్సునిర్విస్తయమాయయా |
తస్య శిష్యాస్తతః సర్వే జగుః శ్లోకమిమం పునః || 39 ||

ముహుర్ముహుః ప్రీయమాణా ప్రాహుశ్చ భృశవిస్మితాః |
సమాక్షరైశ్చతుర్భిర్యః పాదైర్లీతో మహర్షిణా || 40 ||

సోఽనువ్యాహరణాద్భూయః శోకః శ్లోకత్వమాగతః |
తస్య బుద్ధిరియం జాతా వాల్మీకేర్భావితాత్మనః |
కృత్స్నం రామాయణం కావ్యమీదృశైః కరవాణ్యహమ్ || 41 ||

ఉదారవృత్తార్థపదైర్తనోరమై స్తతః స రామస్య చకార కీర్తిమాన్ |
సమాక్షరైః శ్లోకశతైర్యశస్వినో యశస్కరం కావ్యముదారథీర్తునిః ||42||

తదుపగతసమాససంధియోగం సమమధురోపనతార్థవాక్యబద్ధమ్ |
రఘువరచరితం మునిప్రణీతం

దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్వమ్ || 43 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే
ద్వితీయః సర్గః || 2 ||

